

Na co zwrócić uwagę przy zakupie pojazdu na rynku wtórnym, by uniknąć kłopotów związanych z ubezpieczeniem OC

W przypadku przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu (a więc na skutek sprzedaży, darowizny, zamiany, dziedziczenia itp.), na nowego właściciela przechodzą prawa i obowiązki zbywcy pojazdu wynikające z umowy obowiązkowego ubezpieczenia odpowiedzialności cywilnej. W aktualnym stanie prawnym umowa ubezpieczenia nie wygasa z tą chwilą, lecz trwa nadal i ulega rozwiązaniu dopiero z upływem okresu, na który została zawarta.

Osoba sprzedająca samochód ma w związku z tym prawny obowiązek przekazania nabywcy dokumentu potwierdzającego zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC (może on przybierać różne nazwy, np. polisa, certyfikat). Zbywca pojazdu powinien ponadto w terminie 14 dni powiadomić na piśmie zakład ubezpieczeń o fakcie przeniesienia prawa własności pojazdu i o danych jego nowego posiadacza. Ustawa wymaga, by dane te obejmowały imię i nazwisko oraz adres zamieszkania i numer PESEL nabywcy (ewentualnie jego nazwę, siedzibę i numer REGON). Niedopełnienie tego obowiązku rodzi poważne konsekwencje. Zbywca pojazdu ponosi bowiem wraz z nowym właścicielem solidarną odpowiedzialność za zapłatę składki ubezpieczeniowej za okres od dnia przeniesienia prawa własności do dnia przekazania zakładowi ubezpieczeń wymaganych informacji. Oznacza to, że zakład ubezpieczeń może wybrać, od której z tych osób będzie dochodził zapłaty składki za zaległy okres. Niezwykle istotne jest przy tym dostarczenie ubezpieczycielowi kompletu wymaganych informacji, gdyż pominięcie choćby jednej z nich (np. numeru PESEL) w opinii zakładów ubezpieczeń rodzi skutki takie same, jak brak powiadomienia. W praktyce więc, jeśli zakład ubezpieczeń nie otrzyma pełnych informacji dotyczących nowego właściciela pojazdu, zwróci się o zapłatę składki do swojego dotychczasowego klienta, którego dane posiada. Warto więc jak najszybciej przekazać ubezpieczycielowi wymagane informacje, gdyż od tego momentu za zapłatę należnej składki będzie odpowiedzialny już wyłącznie nabywca.

Kupujący powinien zawsze domagać się od sprzedającego, by ten przekazał mu dokument potwierdzający zawarcie umowy obowiązkowego ubezpieczenia OC. Warto także dopytać, czy składka za to ubezpieczenie została opłacona przez niego w całości, czy też pozostaną jeszcze do zapłaty kolejne jej raty. Pamiętajmy, że każdy posiadacz zarejestrowanego pojazdu mechanicznego, łącznie z tym, który właśnie dokonał jego zakupu, ma bezwzględny obowiązek posiadania ubezpieczenia OC, a nawet jeden dzień przerwy w ubezpieczeniu spowoduje nałożenie kary finansowej przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny. Nie ma przy tym znaczenia, czy pojazd ten był w tym czasie w ogóle użytkowany. W razie wątpliwości co do ważności ubezpieczenia OC, istnieje możliwość sprawdzenia tego faktu na stronie internetowej Ubezpieczeniowego Funduszu Gwarancyjnego (zapytania.oi.ufg.pl). Jeżeli dotychczasowy właściciel pojazdu wbrew obowiązkowi nie zawarł umowy ubezpieczenia OC posiadaczy pojazdów mechanicznych, kolejny posiadacz pojazdu jest obowiązany zawrzeć tego typu umowę jeszcze w dniu wejścia w posiadanie tego pojazdu..

Gdy dochodzi do zmiany właściciela pojazdu obecnie nie ma już zastosowania zasada automatycznego zawarcia następnej umowy ubezpieczenia po upływie okresu 12 miesięcy, na który dotychczasowa umowa została zawarta przez poprzedniego posiadacza. Dlatego też nowy posiadacz pojazdu musi zadbać o zawarcie kolejnej umowy ubezpieczenia pojazdu - powinien to zrobić najpóźniej w dniu rozwiązania się dotychczasowej umowy. Jeżeli posiadacz pojazdu nie zrobi tego na czas, naraża się na daleko idące konsekwencje finansowe - nałożenie przez Ubezpieczeniowy Fundusz Gwarancyjny opłaty za niedopełnienie obowiązku ubezpieczenia (w wysokości do dwukrotności minimalnego wynagrodzenia za pracę), a w razie powstania szkody w grę wchodzi również obowiązek zwrotu odszkodowania wypłaconego poszkodowanemu przez Fundusz (w przypadku poważniejszych wypadków może ono sięgać nawet setek tysięcy złotych).

Posiadacz, na którego przeszło lub zostało przeniesione prawo własności, ma ponadto możliwość wypowiedzenia aktualnej umowy ubezpieczenia OC. Powinien to zrobić na piśmie. Okres, w którym można wypowiedzieć umowę związaną z nabytym pojazdem, nie jest już ograniczony jak poprzednio do 30 dni od nabycia, lecz trwa do końca okresu, na który umowa została zawarta. W razie wypowiedzenia umowy ubezpieczenia OC, ulega ona rozwiązaniu z dniem jej wypowiedzenia. Zakład ubezpieczeń może w takiej sytuacji żądać zapłaty składki tylko za czas faktycznie udzielanej ochrony ubezpieczeniowej. Co istotne, w przypadku nadania oświadczenia o wypowiedzeniu umowy przesyłką listową, za chwilę jego złożenia uważa się datę nadania oświadczenia w polskiej placówce pocztowej

operatora publicznego. Dodatkowo, oświadczenie składane agentowi ubezpieczeniowemu uznaje się za złożone zakładowi ubezpieczeń, w imieniu lub na rzecz którego agent ubezpieczeniowy działa. Oświadczenie skierowane do zakładu ubezpieczeń można oczywiście złożyć również osobiście w jednej z jego placówek. Także i w tym przypadku należy pamiętać o zawarciu odpowiednio wcześniej umowy ubezpieczenia w innym zakładzie ubezpieczeń, tak żeby zachować ciągłość ochrony ubezpieczeniowej.

Jeżeli nowy posiadacz pojazdu nie skorzysta z możliwości wypowiedzenia umowy ubezpieczenia OC, zakład ubezpieczeń jest wówczas uprawniony do ponownej kalkulacji należnej składki z tytułu udzielanej ochrony ubezpieczeniowej, poczynając od dnia przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu, z uwzględnieniem zniżek przysługujących nabywcy oraz zwyżek go obciążających, w ramach obowiązującej taryfy składek. Gdy z kolei to nowy właściciel złoży wniosek o dokonanie rekalkulacji, zakład ubezpieczeń jest zobowiązany do jej dokonania za okres od dnia przejścia lub przeniesienia prawa własności pojazdu. Osoba ta ma obowiązek podać do wiadomości zakładu ubezpieczeń wszystkie znane sobie okoliczności, których ujawnienie jest niezbędne do dokonania ponownej kalkulacji składki.

Pamiętajmy, że obowiązek zawarcia umowy ubezpieczenia OC spoczywa na osobie nabywającej pojazd zawsze wtedy, gdy:

- sprzedający nie dochował ciążącego na nim obowiązku, wobec czego pojazd w dniu sprzedaży jest nieubezpieczony,
- kupujący zamierza wypowiedzieć umowę ubezpieczenia OC zawartą przez poprzedniego właściciela pojazdu,
- kończy się okres, na który dotychczasowa umowa ubezpieczenia OC została zawarta przez poprzedniego właściciela.

W takich sytuacjach umowę ubezpieczenia obowiązkowego należy zawrzeć - odpowiednio - jeszcze w dniu zakupu pojazdu, bądź najpóźniej w dniu ustania odpowiedzialności zakładu ubezpieczeń w związku z wypowiedzeniem tej umowy albo zakończeniem okresu jej obowiązywania.

Podstawa prawna: ustawa z dnia 22 maja 2003 r. o ubezpieczeniach obowiązkowych, Ubezpieczeniowym Funduszu Gwarancyjnym i Polskim Biurze Ubezpieczycieli Komunikacyjnych (Dz. U. z 2013 r. poz. 392).

Tomasz Młynarski

główny specjalista w Biurze Rzecznika Ubezpieczonych